

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Η ισπανική φαρμακοβιομηχανία

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ.....	3
3. ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ.....	4
4. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....	5
5. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ – ΕΞΑΓΩΓΕΣ.....	6
6. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΙΣΠΑΝΙΑΣ.....	6
7. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ.....	8
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	9
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΓΕΝΟΣΗΜΑ.....	10
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.....	11
ΠΗΓΕΣ.....	12

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η φαρμακοβιομηχανία αποτελεί σήμερα έναν από τους πιο αναπτυσσόμενους επιχειρηματικούς κλάδους με ισχυρή επιρροή στην παγκόσμια οικονομία. Απαρτίζεται από πολυάριθμες επιχειρήσεις, τόσο δημόσιες όσο και ιδιωτικές, οι οποίες ασχολούνται με την ανακάλυψη, ανάπτυξη, παραγωγή και κυκλοφορία φαρμάκων με προορισμό τον άνθρωπο.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξη και την περαιτέρω εξέλιξη του κλάδου είναι η επένδυση σε *Έρευνα και Ανάπτυξη (I&D)*, για τη δημιουργία χημικών-φαρμακευτικών προϊόντων ικανών να ανταπεξέλθουν σε νέες ασθένειες ή σε μεταλλάξεις ιών. Οι περισσότερες φαρμακευτικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ισπανία, όπως και διεθνώς, είναι πολυεθνικές με θυγατρικές σε διάφορες χώρες. Ο κλάδος είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος και αριθμεί πληθώρα πανεπιστημίων και επιστημόνων (βιολόγων, βιοχημικών, χημικών, μηχανικών, φαρμακοποιών και ιατρών) που απασχολούνται μεταξύ άλλων σε εργαστήρια έρευνας και ανάπτυξης, παραγωγής και ποιοτικού ελέγχου. Μεταξύ των ειδικοτήτων που απασχολούνται κατά κύριο λόγο στον κλάδο της φαρμακοβιομηχανίας, ξεχωρίζουν εκείνες που έχουν ως αντικείμενο την παραγωγή, κυκλοφορία και διάθεση των προϊόντων, την επίβλεψη κλινικών πειραμάτων και την πραγματοποίηση ιατρικών επισκέψεων.

2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η φαρμακοβιομηχανία, σύμφωνα με τον ισπανικό Δείκτη Βιομηχανικής Παραγωγής, το 2018 είχε διαφορετικές ετήσιες μεταβολές ανά μήνα. Συγκεκριμένα, η μεγαλύτερη μεταβολή, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του 2017, ήταν τον Απρίλιο, καθώς η παραγωγή της ισπανικής φαρμακοβιομηχανίας αυξήθηκε κατά 28%, το οποίο, ωστόσο σημαίνει ότι το 2017 η παραγωγή είχε μειωθεί αισθητά. Αύξηση παρατηρείται, επίσης, στους μήνες Ιανουάριο, Μάρτιο, Ιούλιο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο. Τους υπόλοιπους έξι μήνες παρατηρείται πτώση της παραγωγής σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2017 με τη μεγαλύτερη να παρατηρείται το Μάιο, όπου η παραγωγή σύμφωνα με το δείκτη μειώθηκε κατά 10,1% σε σχέση με το Μάιο του 2017, φθάνοντας τις 116,2 μονάδες.

Ο δείκτης παρουσιάζει τη μέγιστη τιμή του, 142,245 μονάδες, το Μάρτιο του 2018, ξεπερνώντας τον αντίστοιχο μέγιστο, ο οποίος και για το 2017 ήταν ο μήνας Μάρτιος, κατά 1,5%. Η ελάχιστη παραγωγικότητα παρατηρείται, επί σειρά ετών το μήνα Αύγουστο αλλά και, σε μικρότερο βαθμό, το μήνα Δεκέμβριο.

3. ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύονται ετησίως από το Υπουργείο Υγείας της Ισπανίας, η κατανάλωση φαρμάκων σημείωσε αυξητική τάση το 2018 σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Το έτος 2018, εκδόθηκαν 923,95 εκατομμύρια συνταγές φαρμάκων, έναντι 908,52 το 2017, το οποίο αποτελεί ετήσια αύξηση της τάξεως του 1,7%. Όσον αφορά την κρατική φαρμακευτική δαπάνη, το 2018 υπολογίστηκε στα 10,47 δις ευρώ, έναντι 10,17 δις ευρώ το 2017. Εν ολίγοις, η δαπάνη αυξήθηκε κατά 3% εντός ενός έτους, ενώ αύξηση παρατηρείται γενικότερα τα τελευταία έτη.

Η δημόσια δαπάνη σε συνταγογραφούμενα φάρμακα πλησίασε τα επίπεδα που ίσχυαν πριν από τις αυστηρές ρυθμίσεις του 2010, οι οποίες επηρέασαν τις τιμές των φαρμάκων. Η δαπάνη του 2018 ήταν η υψηλότερη που καταγράφηκε από το 2011, ενώ είναι η δεύτερη συνεχόμενη χρονιά που οι δαπάνες υπερβαίνουν τα 10 δις ευρώ, μετά από έξι χρόνια χαμηλότερων δαπανών. Αναφορικά με τις Κοινότητες της Ισπανίας, στην συνταγογράφηση παρατηρείται γενικότερη άνοδος, με εξαίρεση τις Κοινότητες της Αραγονίας και της Χώρας των Βάσκων με πτώση 0,75% και 0,18% αντίστοιχα. Επιπροσθέτως, οι δαπάνες αυξήθηκαν σε όλες τις Κοινότητες με τη μεγαλύτερη αύξηση να παρατηρείται στην Αυτόνομη πόλη της Μελίγια (3,53%) και στις Κανάριες Νήσους (3,31%). Η μέση δαπάνη ανά συνταγή υπολογίστηκε για το 2018 στα 11,34 ευρώ, έναντι 11,19 ευρώ που ήταν το 2017.

Σύμφωνα με την τελευταία μελέτη του Εθνικού Συστήματος Υγείας¹ της Ισπανίας, το Υπουργείο Υγείας έχει κατατάξει τα φάρμακα που καταναλώνονται περισσότερο από τους Ισπανούς.

Τα κυρίαρχα μεταξύ αυτών είναι η ομεπραζόλη (6,4% του συνολικού) και ακολουθούν η παρακεταμόλη (3,8%) και η σιμβαστατίνη (2,9%) -φάρμακο που χρησιμοποιείται για τη θεραπεία της υπερχοληστερολαιμίας. Στην τέταρτη θέση βρίσκεται το ακετυλοσαλικυλικό οξύ, κοινώς ασπιρίνη (2,9%), και στις επόμενες η ατορβαστατίνη που έχει την ίδια χρήση με τη σιμβαστατίνη, η ιβουπροφαίνη, η μετορφίνη (αντιδιαβητική), η λοραζεπάμη και αλπραζολάμη (αγχολυτικά), η λαμεταζεπάμη (υπνωτική και καταπραϋντική), η νατριούχος μεταμιζόλη (αναλγητική, αντιπυρετική και σπασμολυτική), η εναλαπρίλη (αντιυπερτασική), η τραμαδόλη (αναλγητική), η φουροσεμίδη (διουρητική) και η αμοξικιλίνη (αντιβιοτικό).

Μέσα σε δέκα χρόνια τριπλασιάστηκε η κατανάλωση αντικαταθλιπτικών φαρμάκων, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από την ισπανική Υπηρεσία Φαρμάκων και Προϊόντων Υγείας (AEMPS) που ανέλυσε την κατανάλωση μεταξύ των ετών 2000-2013 και διαπίστωσε ότι ο αριθμός των ημερήσιων δόσεων ανά χίλιους κατοίκους αυξήθηκε από 26,5 σε 79,5. Συνολικά

¹ Δημοσιεύτηκε στις 22 Ιουνίου 2017. Η κατανάλωση φαρμάκων λαμβάνει σαν βάση την κατάταξη του 2013.

σημειώθηκε αύξηση 200%, αν και αυτό διαφέρει ανάλογα με τον τύπο του αντικαταθλιπτικού φαρμάκου.

4. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Σήμερα στην Ισπανία απασχολούνται περί τα 67.000 άτομα στη παραγωγή φαρμάκων, από τους οποίους το 53% είναι άντρες και το 47% γυναίκες. Σύμφωνα με το Σύνδεσμο Φαρμακοποιών Ισπανίας, λειτουργούν περισσότερα από 22.000 φαρμακεία, στα οποία απασχολούνται άμεσα 60.000 εργαζόμενοι και έμμεσα 20.000 άτομα επιπλέον. Ταυτόχρονα, η εν λόγω χώρα είναι πρώτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε ότι αφορά την αναλογία κατοίκων και φαρμακείων, όπου για κάθε 2.110 κατοίκους αναλογεί και ένα φαρμακείο. Επίσης, 2.000 φαρμακεία λειτουργούν σε περιοχές με λιγότερους από 1.000 κατοίκους.

Αν και στην Ισπανία η έρευνα ενσωματώθηκε στη φαρμακοβιομηχανία αργότερα από ότι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες που είναι πιο ανταγωνιστικές στην έρευνα -όπως οι ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γερμανία, η Γαλλία και ο Καναδάς- τώρα πια αποτελεί έναν από τους πιο ισχυρούς τομείς της ισπανικής οικονομίας, απορροφώντας μεγάλο μέρος των επενδύσεων. Προκειμένου να αποφέρει αποτελέσματα, απαιτείται, πέραν της διεξαγωγής πειραμάτων και κλινικών μελετών, μεγάλη διάθεση κεφαλαίων σε βάθος χρόνου (12-14 έτη).

Συγκεκριμένα, το 2017, οι ισπανικές εταιρείες επένδυσαν περισσότερο από **1,14 δις ευρώ** στην Έρευνα και Ανάπτυξη, από τα οποία μεγάλο ποσοστό έγινε σε συνεργασία με νοσοκομεία αλλά και με δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς. Το ποσό αυτό αποτελεί ιστορικό υψηλό για την Ισπανία και αποδεικνύει τη σπουδαιότητα που έχει η Έρευνα και Ανάπτυξη για τον εν λόγω κλάδο, αφού τα τελευταία χρόνια δαπανούνται όλο και περισσότερα χρήματα σε αυτήν. Παράλληλα, αποτελεί τον πρωταρχικό κλάδο σε επενδύσεις στην Έρευνα και Ανάπτυξη με το ποσό τους να είναι το 20% επί της συνολικής δαπάνης για έρευνα στη χώρα της Ισπανίας. Σύμφωνα με τον Εθνικό Συνεταιρισμό Επιχειρήσεων Βιομηχανίας Φαρμάκων (Farmalndustria) το 60% των επενδύσεων δηλαδή 662 εκ. ευρώ, αφορούσαν κλινικές δοκιμές, τα 131 εκ. ευρώ δαπανήθηκαν σε βασικές έρευνες και μελέτες ενώ 60,1 εκ. ευρώ αφορούσαν προκλινικές μελέτες. Τέλος, 11,3 εκ. ευρώ δόθηκαν για τη μελέτη της φαρμακοοικονομίας και της επιδημιολογίας ενώ για τη σχεδίαση και ανάπτυξη της τεχνολογίας του κλάδου δόθηκαν 52 εκ. ευρώ.

Η φαρμακοβιομηχανία αποτελεί έναν τομέα υψηλών δεξιοτήτων, χαρακτηριστικό παράδειγμα του σύγχρονου παραγωγικού συστήματος που απαιτεί καινοτόμες θεραπευτικές μεθόδους. Πρόκειται για ένα εκ των συστημάτων που χαρακτηρίζονται από αυστηρή δεοντολογία και διαφάνεια στην ισπανική οικονομία.

Το σύγχρονο δεοντολογικό Σύστημα Αυτορρύθμισης του κλάδου επέβλεψε 5.382 επιστημονικά-επαγγελματικά συμπόσια για το 2016 και δημοσίευσε 317 έρευνες αγοράς και 361 άλλες μελέτες. Όσον αφορά τη διαφάνεια, δημοσιεύονται οι συνεργασίες με οργανώσεις και επαγγελματίες υγείας, καθώς και με οργανώσεις ασθενών. Επιπλέον, δημοσιεύονται διαμεσολαβήσεις και οι

αποφάσεις του Συστήματος Αυτορρύθμισης, όπως επίσης και αξιολογήσεις που αφορούν στα προαναφερθέντα συμπτώσια, πραγματοποιούμενες από τρίτους.

Η γήρανση του πληθυσμού, τα νέα πρότυπα διαβίωσης, η ύπαρξη ιατρικών αναγκών ενάντια σε ασθένειες που δεν έχουν καταπολεμηθεί και η έκρηξη νέων τεχνολογιών είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά που προσδίδουν στον κλάδο της Έρευνας και Ανάπτυξης δυναμική προόδου.

5. ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ – ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία των ισπανικών τελωνείων, η χώρα το 2018 εξήγαγε φάρμακα αξίας μεγαλύτερης των **10 δις ευρώ**, το οποίο αποτελεί μικρή αύξηση σε σχέση με το 2017 κατά 0,73%. Επιπλέον, η Ισπανία εισήγαγε φάρμακα αξίας μεγαλύτερης των **13,2 δις ευρώ**, δημιουργώντας **εμπορικό έλλειμμα** στον συγκεκριμένο κλάδο κατά περίπου **3 δις ευρώ**.

Για το 2018, η Ελβετία είναι η χώρα η οποία καταλαμβάνει την πρώτη θέση στην αξία των ισπανικών εξαγωγών φαρμάκων και συγκεκριμένα αποτελεί το 20,8% των συνολικών εξαγωγών με αξία που ξεπερνάει τα 2,1 δις ευρώ. Στη δεύτερη θέση, με περίπου τη μισή αξία εισαγωγών από την Ισπανία από ότι η Ελβετία, βρίσκεται η Γερμανία, η οποία εισάγει φάρμακα αξίας 1,12 δις ευρώ που αντιστοιχεί στο 11% του συνόλου. Η Ελλάδα καταλαμβάνει το 0,59% του συνολικών εξαγωγών φαρμάκων.

Όσον αφορά τις εισαγωγές φαρμάκων της Ισπανίας, αυτές προέρχονται κυρίως από τις Η.Π.Α. με φαρμακευτικά προϊόντα αξίας 2,48 δις ευρώ, το οποίο αναλογεί στο 18,71% του συνόλου. Από την Γερμανία εισάγεται το 17,52% του συνόλου των φαρμακευτικών εισαγωγών, το οποίο ξεπερνάει τα 2,32 δις ευρώ. Με μεγάλη διαφορά ακολουθεί η Ελβετία με εξαγωγές στην ισπανική αγορά αξίας 1,17 δις ενώ περισσότερα του 1 δις σε αξία εισάγονται επιπλέον από τις Κάτω Χώρες και τη Γαλλία με ποσά 1,12 δις ευρώ και 1,06 δις ευρώ αντίστοιχα. Η Ελλάδα ευθύνεται για το 0,59% της συνολικής αξίας των εισαγόμενων φαρμάκων.

6. ΔΙΜΕΡΕΣ ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΙΣΠΑΝΙΑΣ

Στον τομέα των φαρμάκων, οι εισαγωγές που σημείωσε η Ελλάδα από την Ισπανία ανέρχονται στο ποσό των **64,3 εκ. ευρώ** ενώ η ποσότητα φτάνει τα **6,6 εκ. κιλά**. Από την άλλη πλευρά, οι εξαγωγές της Ελλάδας στην Ισπανία σημειώνουν κέρδη ύψους **85,3 εκ. ευρώ** και η ποσότητα ανέρχεται στα **1,2 εκ. κιλά**. Συμπερασματικά, το εμπορικό ισοζύγιο είναι, για πρώτη φορά τα τελευταία έτη, **θετικό** για την Ελλάδα στα **21 εκ. ευρώ**.

Αξιοσημείωτο είναι ότι οι ελληνικές εξαγωγές στη χώρα της Ιβηρικής αυξάνονται σταθερά και με μεγάλο ρυθμό τα τελευταία έτη, ενώ αντίθετα οι εισαγωγές φαρμάκων από αυτήν έχουν μειωθεί δραστικά. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το 2018 η αύξηση των εξαγωγών προς την Ισπανία αυξήθηκε κατά **17,2 εκ. ευρώ** ή κατά **25,4%** σε σχέση με το 2017, ενώ η αξία των εξαγωγών έχει **υπερδιπλασιαστεί** από το 2014. Αντίθετα, οι

εισαγωγές ισπανικών φαρμάκων στην ελληνική αγορά μειώνονται χρόνο με το χρόνο. Αναφορικά, το 2018 οι εισαγωγές από την Ισπανία μειώθηκαν κατά **9,4%** ήτοι **6,65 εκ. ευρώ** σε σχέση με το προηγούμενο έτος αναφοράς ενώ, σε σχέση με το 2014, οι εν λόγω εισαγωγές έχουν μειωθεί κατά **34,7%** το οποίο αντιστοιχεί σε **34,15 εκ. ευρώ**.

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται αναλυτικά τα δεδομένα που σχετίζονται με τις εισαγωγές της Ελλάδας από την Ισπανία και τις εξαγωγές της Ελλάδας στην Ισπανία το έτος 2018.

2018		ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ		ΕΞΑΓΩΓΕΣ		ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ (ευρώ)
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	CN4	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	ΑΞΙΑ (ευρώ)	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (κιλά)	
Φάρμακα που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 3005 ή 3006)	3004'	43.744.454	4.367.525	84.253.360	1.262.231	40.508.906
Αίμα, αντιοροί και εμβόλια	3002'	12.208.468	412.379	2.340	15	-12.206.128
Αδένες και άλλα όργανα	3001'	4.753.384	33.318	363	22	-4.753.021
Φάρμακα που δεν παρουσιάζονται με μορφή δόσεων (εκτός από τα προϊόντα των κλάσεων 3002, 2005 ή 3006)	3003'	1.775.156	1.819.130	443.773	1.477	-1.331.383
Βαμβάκι, γάζες, ταινίες και ανάλογα είδη	3005'	598.473	37.121	483.791	25.539	-114.682
Φαρμακευτικά παρασκευάσματα και προϊόντα που αναφέρονται στις διακρίσεις 3006.10.10 έως 3006.60.90	3006'	463.427	2.521	76.145	360	-387.282
Αντιβιοτικά	2941'	12.66.601	3.657	36.042	36	-1.230.559

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

7. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Μεταξύ των σημαντικότερων Διεθνών Εμπορικών Εκθέσεων με θεματική το Φάρμακο στην Ισπανία, διοργανώνονται οι εξής:

- ✚ INFARMA MADRID 10-12 Μαρτίου 2020 www.infarma.es
- ✚ FARMAFORUM + Biotechforum + Cosmeticaforum + Labforum, 15-16 Απριλίου 2020 <http://farmaforum.es>

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ CPHI WORLDWIDE, ICSE, InnoPack, P-MEC και FDF

Η ισπανική φαρμακοβιομηχανία καταλαμβάνει την τέταρτη καλύτερη θέση στον κόσμο, βάσει της ποιότητας των φαρμάκων της και της επιστημονικής γνώσης των επαγγελματιών της, σύμφωνα με τα στοιχεία της CPhI, του οργανισμού που διοργανώνει τη μεγαλύτερη διεθνή κλαδική έκθεση. Η Ισπανία βρίσκεται στην τέταρτη θέση, μαζί με τη Γαλλία και την Ιταλία, ενώ τις πρώτες θέσεις καταλαμβάνουν οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Γερμανία και η Ιαπωνία. Σε χαμηλότερες θέσεις από αυτή της Ισπανίας, βρίσκεται η Ινδία και η Κίνα.

Η ετήσια έκθεση CPhI Worldwide για την Ευρώπη, μαζί με τις εκθέσεις ICSE, InnoPack, P-MEC και FDF για το 2018, πραγματοποιήθηκε με επιτυχία στη Μαδρίτη από 9 έως 11 Οκτωβρίου τ.έ., αποτελώντας την 29^η έκδοση της έκθεσης. Συγκέντρωσε στον Ifema, επίσημο διοργανωτή διεθνών εκθέσεων της ισπανικής πρωτεύουσας, σε 225.000 τ.μ., περισσότερες από 2.500 εταιρείες και 45.000 επαγγελματίες από 153 χώρες, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη της φαρμακευτικής βιομηχανίας της χώρας. Το υψηλό κόστος συμμετοχής (κατά μέσο όρο 70.000 ευρώ, ανά συμμετέχουσα εταιρεία) ανέδειξε και το υψηλό επίπεδο της έκθεσης, όπως και το μέγεθος των συμμετεχουσών εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα της παραγωγής, ανάπτυξης, συσκευασίας και προώθησης φαρμάκων. Η ανωτέρω διεθνής κλαδική έκθεση φαρμάκου διεξήχθη με την ισχυρή ελληνική συμμετοχή και παρουσία τριάντα ελληνικών εταιρειών/εταιρειών ελληνικών συμφερόντων που δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα της παραγωγής, ανάπτυξης, συσκευασίας και προώθησης φαρμάκων. Η Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοβιομηχανίας εκπροσωπήθηκε διά του Προέδρου της, κ. Θεόδωρου Τρύφων.

Ήταν η πέμπτη φορά που η Μαδρίτη φιλοξένησε την συγκεκριμένη έκθεση ενώ διεκδικεί την διεξαγωγή της έκθεσης εκ νέου για το 2021. Η τελευταία φορά που η διοργάνωση έλαβε χώρα στην Μαδρίτη ήταν το 2015, συγκεντρώνοντας 36.368 άτομα ενώ τα δύο επόμενα χρόνια θα διεξαχθεί στη Φρανκφούρτη και το Μιλάνο αντίστοιχα.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο τομέας των φαρμάκων στην Ισπανία είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος και απαρτίζεται από επιχειρήσεις, οργανώσεις δημόσιες και ιδιωτικές και εργαστήρια που ασχολούνται με την εφεύρεση νέων φαρμάκων και τη βελτίωση των ήδη υπαρχόντων. Η κατανάλωση διατηρεί αυξανόμενο ρυθμό τα τελευταία χρόνια, γεγονός το οποίο, κατ' επέκταση, συμβάλλει σημαντικά στην απασχόληση. Ωστόσο, η χώρα δεν είναι αυτόνομη εφόσον αναγκάζεται να εισάγει μεγάλες ποσότητες φαρμάκων από το εξωτερικό, γεγονός το οποίο αντικατοπτρίζεται στο εμπορικό ισοζύγιό της.

Τα τελευταία έτη οι εξαγωγές των ελληνικών φαρμάκων αυξάνονται με σταθερό ρυθμό προς την αγορά της Ισπανίας ενώ οι εισαγωγές ισπανικών φαρμάκων στην Ελλάδα μειώνονται όλο και περισσότερο. Παράλληλα, η αυξημένη ζήτηση δημιουργεί επιπλέον ευκαιρίες για τις ελληνικές φαρμακοβιομηχανίες, εφόσον η ποιότητα και η τιμή μπορέσουν να ανταγωνιστούν την ισπανική αγορά. Τέλος, σημειώνεται ότι η πλέον χρήσιμη μέθοδος για την εισχώρηση στην ισπανική αγορά και τη σύναψη εμπορικών σχέσεων με Ισπανούς εισαγωγείς θεωρείται η συμμετοχή στις θεματικές εμπορικές εκθέσεις που διοργανώνονται.

Αλία Ν. Παπαναστασίου

Σύμβουλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α΄

Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΓΕΝΟΣΗΜΑ

Το 2017, συμπληρώθηκαν 20 χρόνια από την ενσωμάτωση και την ελεύθερη κυκλοφορία των γενόσημων στην ισπανική αγορά φαρμάκων. Έκτοτε, τα γενόσημα έχουν προκαλέσει ένα θετικό αντίκτυπο, τόσο στη δαπάνη των νοικοκυριών, όσο και στην κρατική, ενισχύοντας την εξοικονόμηση, χωρίς να υποβαθμίζουν την ποιότητα.

Τα γενόσημα έχουν ακριβώς τα ίδια χαρακτηριστικά με εκείνα των οποίων η ευρεσιτεχνία έχει λήξει, ωστόσο η τιμή τους είναι κατά 40% χαμηλότερη από την ετικέτα αναφοράς, κάτι το οποίο έχει τεθεί ως δέσμευση από την ισπανική ισχύουσα νομοθεσία. Μάλιστα, η παρουσία των γενόσημων στην αγορά ευνοεί τη γενικότερη μείωση των τιμών των πρωτότυπων φαρμάκων, λόγω του ανταγωνισμού που δημιουργείται μεταξύ τους. Υπολογίζεται ότι τα τελευταία χρόνια η τιμή των φαρμάκων μειώθηκε μεταξύ 15% και 40%, χάρη στον ανταγωνισμό από τα γενόσημα. Η συμβολή των γενόσημων επίσης αποτιμάται στην καινοτομία και την Έρευνα και Ανάπτυξη του τομέα που είναι καθοριστική για την εφεύρεση νέων φαρμάκων, καθώς σε αντίθετη περίπτωση οι φαρμακευτικές εταιρείες δεν θα είχαν αρκετά κίνητρα, ώστε να προβούν σε νέα πειράματα και να αναπτύξουν νέες μεθόδους. Τέλος, επιδρούν σημαντικά στην ανάπτυξη του ΑΕΠ, γεγονός το οποίο ενίσχυσε την ισπανική οικονομία κατά τα χρόνια της κρίσης. Το 2016, τα γενόσημα φάρμακα δημιούργησαν έσοδα 1,8 δις ευρώ, δηλαδή το 20% του τζίρου του κλάδο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ισπανικής Ένωσης Γενόσημων Φαρμάκων (AESEG), η οποία ενσωματώνει το 93% των επαγγελματιών του κλάδου.

Αναφορικά με την κατανάλωση έχει αυξηθεί κατακόρυφα τα τελευταία έτη, αφού το 2007 αντιπροσώπευε μόλις το 18% του συνόλου και το 2015 ξεπέρασε το 40%. Αυτό σημαίνει ότι για κάθε 10 φάρμακα που καταναλώνονται από τους Ισπανούς, 4 από αυτά είναι γενόσημα, σύμφωνα με τα στοιχεία της AESEG. Τα στοιχεία αυτά συμπεριλαμβάνουν τόσο τα κρατικώς επιδοτούμενα φάρμακα (συνταγογραφούμενα), όσο και αυτά που καταναλώνονται ελεύθερα. Σχετικά με την επιμέρους κατανάλωση συνταγογραφούμενων γενόσημων φαρμάκων, ανέρχεται στο 48,8% σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας. Ενδεικτικό είναι ότι, το 2009, το Εθνικό Σύστημα Υγείας είχε ενσωματώσει μόλις 6.271 γενόσημα φάρμακα, ενώ σήμερα υπάρχουν ήδη 11.912 κρατικώς επιδοτούμενα. Σε κάθε περίπτωση, η Ισπανία υπολείπεται των άλλων ευρωπαϊκών χωρών ως προς την αφομοίωση των γενόσημων στο εθνικό σύστημα υγείας, ενώ βρίσκεται στα ίδια επίπεδα με άλλες μεσογειακές χώρες, όπως η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα. Στην Ισπανία συγκεκριμένα, η συμμετοχή τους στην αγορά φαρμακευτικών προϊόντων υπολογίζεται στο 40% των συνολικά καταναλισκόμενων φαρμάκων, έναντι του 55%-60% που ισχύει για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ακόμη, η Ισπανία αντίθετα με άλλες χώρες δεν διαθέτει ένα ξεκάθαρο ρυθμιστικό πλαίσιο για την προώθηση και την ανάπτυξη των γενόσημων. Τα μέτρα για τη μείωση της δημόσιας δαπάνης για φάρμακα που υιοθετήθηκαν από την Κυβέρνηση τα τελευταία χρόνια και, ιδίως από το 2010 και

έπειτα, κάθε άλλο παρά ευνοούν την εξέλιξη του τομέα. Τα εν λόγω νομοθετικά μέτρα και η έλλειψη ενιαίας ερμηνείας-εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας μεταξύ των αυτόνομων κοινοτήτων, έχουν επιβραδύνει την ανάπτυξη και έχουν προκαλέσει στασιμότητα στον κλάδο των γενοσήμων. Χωρίς ισχυρή ύπαρξη γενοσήμων στην αγορά, η βιωσιμότητα του Εθνικού Συστήματος Υγείας κρίνεται αμφίβολη, καθώς τα γενόσημα συμβάλλουν στην εξοικονόμηση των δαπανών κατά 1 δις ευρώ ετησίως, ποσό το οποίο στη συνέχεια είναι ελεύθερο να διατεθεί σε άλλες δραστηριότητες συναφείς με τη δημόσια υγεία, όπως επενδύσεις σε υποδομές, στήριξη διαγνωστικών κέντρων και δοκιμαστικές θεραπείες με νέα φάρμακα. Η βιομηχανία των γενοσήμων θεωρείται συμπληρωματική ως προς αυτή των πρωτότυπων φαρμάκων. Αυτή τη στιγμή περισσότερο από το 80% των Ισπανών δηλώνει ότι εμπιστεύεται τα γενόσημα και άνω του 50% θα επέλεγε γενόσημο φάρμακο σε περίπτωση που χρειαζόταν να ξεκινήσει θεραπεία.

Συνοψίζοντας, τα γενόσημα φάρμακα, αν και συγκριτικά με άλλες χώρες καθυστέρησαν να ενσωματωθούν στο κλάδο, έχουν πια εδραιωθεί στη συνείδηση τόσο των καταναλωτών όσο και των φαρμακευτικών εταιρειών και εργαστηρίων στην Ισπανία, καθώς συμβάλλουν καθοριστικά στην περαιτέρω ανάπτυξη της βιομηχανίας των φαρμάκων και τη βελτίωση των ίδιων των πρωτότυπων φαρμάκων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

- **Alliance Healthcare España** - www.alliance-healthcare.es
- **AstraZéneca Farmacéutica Spain** - www.astrazeneca.es
- **Bristol-Myers Squibb España** - www.bms.es
- **Cofares** - www.cofares.es
- **ESTEVE** - www.esteve.es
- **Ferrer Grupo** - www.ferrergrupo.com
- **GlaxoSmithKline (GSK) España** - www.gsk.es
- **Grifols** - www.grifols.com
- **Grupo Novartis España** - www.novartis.es
- **Grupo Uriach** - www.uriach.com
- **Laboratorios Almirall S.A.** - www.almirall.com
- **Laboratorios Boiron** - www.boiron.es
- **Lilly** - www.lilly.es
- **Merck Sharp & Dohme (MSD) de España** - www.msd.es

- **Pfizer** - www.pfizer.es
 - **Química Farmacéutica Bayer** - www.bayer.es
 - **Roche España** - www.roche.es
 - **Sanofi-aventis** - www.sanofi-aventis.es
 - **Grupo Zeltia** - www.zeltia.com
- Εκ των οποίων Ισπανικές είναι οι:*
- **FAES FARMA** - www.faes.es
 - **Grupo Hefame** - www.hefame.es

ΠΗΓΕΣ

- *Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social:* <https://www.mscbs.gob.es/>
- *Ministerio de Industria, Energía y Turismo:* <http://www.minetad.gob.es>
- *Instituto Nacional de Estadísticas (INE):* <http://www.ine.es>
- *Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios (AEMPS):* <https://www.aemps.gob.es/>
- *Asociación Española de Medicamentos Genéricos:* <http://www.aeseg.es/es/>
- *Asociación Nacional Empresarial de la Industria Farmacéutica:* <http://www.farmaindustria.es/web/>
- *Federación Empresarial de Farmacéuticos Españoles (FEFE):* <http://fefef.com>
- *Ισπανικός Οικονομικός Τύπος (Cinco días, El Economista)*

Άλια Ν. Παπαναστασίου
Σύμβουλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α'
Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης